وەزارەتی کار وکاروباری کۆمەڵایەتی

ژمارە: ٤٤٨ لە ٢٠٢٢/١/١٧

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی کە پێمان دراوە لە ماددەی (حەڤدەم / ١) لە سیستەمی خانەکانی دایەنگا ژمارە (٧)ی ساڵی ٢٠١٣، ئەم ڕێنماییەمان دەرکرد :-

ڕێنمایی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٢

هەموارکردنەوەی ڕێنمایی تایبەت بە خانەکانی دایەنگا لە هەرێمی کوردستان - عێراق

ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠١٥

ماددەی (١):

هەموارکردنەوەی ماددەی (سێیەم) و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

بە بڕیاری بەڕێوەبەری گشتی لە ناوەندی هەر پارێزگایەك یا ئیدارەیەکی سەربەخۆ لیژنەیەك یان زیاتر پێکدەهێندرێت بە سەرۆکایەتی توێژەرێکی کۆمەڵایەتی یا دەروونی ، وە ئەندامیەتی کارمەندێکی تەندروستی و یەکێکی تری پەروەردەیی کە پسپۆربن لە بوارەکانی پەروەردە کردنی منداڵ ، ئەم ئەرکانەی خوارەوە لە ئەستۆ دەگرن : یەکەم : .....

ماددەی (٢):

زیاد کردنی ماددەیەك دوای ماددەی (٩) ، بە ژمارە (١٠) وماددەکانی دواتر ریزبەندی نوێ وەردەگرن ،کە ئەمەی خوارەوە دەقەکەیەتی :

یەکەم: بەکارهێنانی ئامێری زیرەك لەلایەن منداڵان وکارمەندانەوە لەکاتی دەوامی فەرمیدا قەدەغەیە.

دووەم: گرنگیدان بە زمانی کوردی پێویستە و زمانی دایك لە پێشینە دەبێت .

سێیەم: لەبەرچاو گرتن و گرنگی پێدان بە منداڵی خاوەن پێداویستی تایبەت .

چوارەم: مامۆستای پیاو بۆی هەیە وانەکانی هونەر و مۆسیقا و وەرزش بڵێتەوە .

ماددەی (٣): زیادکردنی دوو بڕگە بە ژمارە (سێیەم و چوارەم) بۆ ماددەی (دوازدە) کە ئەمەی خوارەوە دەقەکەیەتی:

سێیەم: نابێت کرێی مانگانەی بەخێوکردنی منداڵ لە دایەنگا ئەهلیەکان بە هیچ جۆرێك لە (٣٠٠٠٠٠) سێ سەد هەزار دینار تێپەڕ بکا .

چوارەم: دایەنگا پۆلێن دەکرێن بۆ (A – B – C) ، و مەرج و نرخ وفۆرمی پێویست بۆ پۆلێن لەلایەن وەزارەتەوە دیاری دەکرێت .

ماددەی (٤): هەموارکردنەوەی ماددەی (چواردە) وە بەم شێوەیە دەخوێندرێتەوە :

لە کاتی پێشێلکردنی حوکمەکانی هاتوو لە سیستەمی خانەکانی دایەنگا ژمارە (٧)ی ساڵی ٢٠١٣ وەیان ڕێنماییەکانی تایبەت بە دایەنگا ، لە لایەن دایەنگا ئەهلیەکانەوە ، ئەم ڕێککارانەی خوارەوە بەرامبەریان دەگیرێتە بەر:

یەکەم: ئاگادار کردنەوەی خاوەنی دایەنگا کە لە ماوەی (١٠) دە ڕۆژدا ئەو کەم وکوڕیانەی کە بۆی دیاری کراوە چارەسەر بکات .

دووەم: لە کاتی سەرپێچی کردنی بڕگەی یەکەمی ئەم ماددەیە ، هۆشداری یەکەمی ئاراستە دەکرێت و ماوەی **(٧)** حەفت ڕۆژی پێدەدرێت بۆ لابردنی (نەهێشتنی) سەرپێچییەکان .

سێیەم: لە دوای کۆتایی هاتنی ماوەی هاتوو لە بڕگەی دووەمی ئەم ماددەیە بەبێ پابەندبوونی خاوەن دایەنگا بە لابردنی (نەهێشتنی) سەرپێچییەکان ، ئەوا بە نوسراوی فەرمی بانگهێشتی بەڕێوەبەرایەتی گشتی دەکرێت و هۆشداری کۆتایی ئاراستە دەکرێت ، و بە گوێرەی جۆری سەرپێچییەکەی ماوەی کۆتایی پێدەدرێت .

چوارەم: لە کاتی بەردەوام بوونی لە سەرپێچی ، ئەوا بە بڕیاری وەزیر یاخود ئەوەی کە دەسەڵاتی لەلایەن وەزیرەوە پێدەدرێت ، مۆڵەتی لێدەسێندرێت و ماوەی یەك مانگ دەدرێتە خانەوادەکان بۆ گواستنەوەی منداڵەکانیان بۆ دایەنگایەکی تر .

پێنجەم: دوای لێسەندنەوەی مۆڵەت ، خاوەن دایەنگا بۆی نیە داواکاری وەرگرتنی مۆڵەتی کردنەوەی دایەنگا پێشکەش بکات تا تێپەڕبوونی (١) یەك ساڵ بەسەر ڕێکەوتی لێسەندنەوەکە بە مەرجێك بە هۆکاری هاتوو لە بڕگەی شەشەمی ئەم ماددە نەبێت .

شەشەم : ئەگەر لێسەندنەوەی مۆڵەتەکە بە هۆکاری بەکارهێنانی توندوتیژی دژی منداڵ بوو ئەوا خاوەنی دایەنگاکە بۆی نییە دووبارە داواکاری پێشکەش بکات تەنانەت دوای تێپەربوونی ماوەی هاتوو لە بڕگەی پێنجەمی ئەم ماددەیەدا .

ماددەی (٥): زیاد کردنی ماددەیەك دوای ماددەی (چواردە) و بەپێی گۆرانکاری ماددەکان ریز بەندی نوێ وەردەگرن ، کە ئەمەی خوارەوە دەقەکەیەتی :

یەکەم: لە کاتی گواستنەوەی خاوەنداریەتی دایەنگای ئەهلی پێویستە مۆڵەت بە هەمان مەرجەکانی هاتوو لە ڕێنمایی دایەنگاکان ، نوێ بکرێتەوە .

دووەم: بۆ گۆڕینی ناوی دایەنگا داواکاریەك پێشکەش دەکرێت ، کە تیایدا هۆکاری گۆڕینەکە دیاری کرا بێت و پێویستە ناوی دایەنگا کوردی یاخود پەیوەندار بێت بەجیهانی منداڵ. و دەکرێت لەو ناوچانەی کەپێکهاتەکان زۆرینەی دانیشتوانی پێکدەهێنن ، ناو و ڕەنووسی زمانی ئەوانیش بەکار بێت.

سێیەم: گواستنەوەی دایەنگا لەو بینایەی کە تیایدایە بۆ بینایەکی تر ، دوای وەرگرتنی ڕەزامەندی دەبێت ، لەمەشدا رەچاوی باشترکردنی بینای دایەنگا دەکرێت.

ماددەی (٦): ئەم دەقەی خوارەوە شوێنی ماددەی (پازدە) دەگرێتەوە :

پێویستە حوکمەکانی هەردوو یاسای کارو یاسای خانەنشین و دەستەبەری کۆمەڵایەتی بۆ کریکارانی بەرکار لە هەرێمی کوردستان لەسەر سەرجەم کارمەندانی دایەنگا ئەهلی و تایبەتیەکان جێبەجێ بکرێت ، لەمانە :

یەکەم: کارمەندانی ئەم دایەنگانە لە لایەن بەڕێوەبەرایەتی دەستەبەری کۆمەڵایەتی پارێزگاکان و ئیدارە سەربەخۆکان ، دەستەبەرییان بۆ دەکرێت .

دووەم: کاتی کارکردنیان بە گوێرەی یاسای کار دەبێت ، وە نابێت بە هیچ شێوەیەك کاتەکانی کارکردن لە (٨) هەشت کاتژمێر زیاتر بێت .

سێیەم: کەمترین کرێی کارکردنی کارمەند لەدایەنگاکان بە گوێرەی لایەنی کەمی کرێی کرێکاری ناکارامە دەبێت .

ماددەی (٧):

زیادکردنی ماددەیەك دوای ماددەی (پازدە) و بەپێی گۆرانکاری ، ماددەکان ریز بەندی نوێ وەردەگرن ، کە ئەمەی خوارەوە دەقەکەیەتی :

یەکەم: وەزارەت ساڵانە پلانی پێویستی دادەڕێژێت بە مەبەستی کردنەوەی خولی ڕاهێنان بۆ ستافی دایەنگا تازە مۆڵەت پێدراوەکان هەروەها ئەوانەی پێشتریش مۆڵەتیان وەرگرتووە، لەمەشدا گرنگی بە پەروەردە و چۆنیەتی مامەڵەکردن لەگەڵ منداڵ و فریاگوزاری سەرەتایی و کارە کارگێرییەکان دەدرێت .

دووەم: ساڵانە هەڵسەنگاندنی دایەنگاکان لە ڕێگەی فۆرمێکەوە لە لایەن دایك و باوکی منداڵانەوە ئەنجام دەدرێت .

ماددەی (٨):

ئەم ڕێنماییە لە ڕۆژی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) جێبەجێ دەکرێت .

کوێستان محمد عبدالله

وەزیری کار و کاروباری کۆمەڵایەتی